

Examenul de bacalaureat național 2020

**Proba E. d)
Filosofie**

Test 8

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

I. TÊTEL

(30 pont)

Îrjátok a vizsgalapra mindegyik helyzet esetében a helyes válasznak megfelelő betűt. Csak egyetlen helyes válaszlehetőség létezik.

1. J. P. Sartre állítása, mely szerint az *egzisztencia megelőzi az esszenciát*, az alábbi jelenti:
 - a. nem tevődik fel az emberi felelősség problémája
 - b. az emberi természet előzetesen meghatározott
 - c. nem létezik adott emberi természet
 - d. az ember meghatározott jellemvonásokkal rendelkezik születéstől fogva
2. A *Mi az erény?* kérdése az alábbi szakterülethez tartozik:
 - a. etika
 - b. esztétika
 - c. gazdaságtan
 - d. etimológia
3. Egy sajátos alkalmazott etikai probléma az alábbi:
 - a. politika
 - b. bizonyosság
 - c. eutanázia
 - d. örökkévalóság
4. A negatív szabadság feltételezi:
 - a. az önkényes állami kényszerek hiányát
 - b. az állam hiányát
 - c. az állam mértéken felüli beavatkozását az egyén életébe
 - d. olyan államot, amely visszaél az állampolgárokkal szembeni kényszerítő hatalmával
5. Az *emberi lehetőségek kiteljesedése* az alábbira vonatkozik:
 - a. ember és állat közötti különbségek hiánya
 - b. a nép hatalma
 - c. az élet értelme
 - d. az ember állathoz való hasonlósága
6. A másokkal való együttélés szükségszerűvé teszi, hogy a szabadsággal társítsuk:
 - a. a libertinizmust
 - b. a szabályok hiányát
 - c. a társadalmi rendetlenséget
 - d. a felelősséget
7. Az alkalmazott etika által tárgyalt problémák egyik jellemvonása, hogy ezek:
 - a. vitatott jellegűek
 - b. vitathatatlan jellegűek
 - c. örökkévalóak
 - d. elvi sajátosságokkal bírnak

Proba scrisa la Filosofie

8. Az állítás, amely szerint *az ember szabadságra ítéltetett*, az alábbi filozófustól származik:
- J. Rawls
 - J. St. Mill
 - J. P. Sartre
 - J. J. Rousseau
9. Az eudaimonizmus az alábbi etika része:
- hedonista
 - teológiai
 - alkalmazott
 - teleologikus
10. A hatóságok törvényes módon csökkenthetik az egyén szabadságát, ha ez:
- sérti más egyének szabadságát
 - tiszteletben tartja a törvényeket
 - alkalmazkodik a szabályokhoz
 - törvényesen jár el

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A baloldali oszlopban az etikára jellemző fogalmak vannak felsorolva, a jobboldali oszlopban pedig ezekre vonatkozó igaz állítások. Írjátok a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását.

a. Moralitás	1. A <i>boldogság</i> fogalmát felcseréli a <i>kötelesség</i> fogalmával.
b. Hasznosság	2. A boldogságot erény szerinti tevékenységként fogja fel.
c. Deontologikus etika	3. Olyan reflexív eljárást jelent, amely az ember által kitűzött célokra és az azok megvalósítását szolgáló eszközökre irányul.
d. Eudaimonizmus	4. Az az elmélet, amely szerint a társadalom az emberek közötti szerződés eredményeként jelent meg.
	5. Szinonima a legnagyobb boldogság Elvével.

16 pont

B. Érveljetelek megközelítőleg tíz sorban a következő állítás mellett vagy ellen: *a szabadság korlátozása leggyakrabban egyénen kívüli.*

8 pont

C. Szerkesszetelek egy példát, amelyben kiemelitek a *boldogság, mint cél* szerepét/fontosságát az *ember számára.*

6 pont

III. TÉTEL

(30 pont)

A. Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget:

Glaukón: (...) Mondhatná valaki: nagy bizonyítéka ez annak, hogy senki sem igazságos önként, hanem csak kényszerből, és az igazságosságot senki sem tartja kívánandó jónak, hiszen mihelyt valaki képesnek hiszi magát igazságtalankodni, meg is teszi. A maga számára minden férfi előnyösebbnek tartja az igazságtalanságot; igaza is van, mondja majd mindenki, aki erről beszél.

(Platón, Az állam)

Vălaszolja az alábbi követelményekre:

1. Azonosítsátok a filozófiai alapgondolatot, amelyre a szöveg utal. **4 pont**
2. Filozófiai értelmükben használva a fogalmakat, emeljete ki körülbelül fél oldalnyi terjedelemben egy összefüggést a *procedurális igazságosság* és az *esélyegyenlőség* fogalmai között. **10 pont**
3. Fogalmazzátok meg személyes véleményeteket a szövegben szereplő filozófiai felfogás időszerűségére vonatkozóan! **6 pont**

B. Tudva, hogy a filozófia egyik alapkérdése az emberi egzisztencia univerzumban betöltött sajátosságát firtatja:

1. Érveljete megközelítőleg öt sorban a fenti állításban kifejeződő filozófiai eszme/gondolat mellett vagy ellen. **6 pont**
2. Szemléltesséte egy konkrét példával *az élet értelme* és a *teremtői emberi sors* közötti összefüggést. **4 pont**